

Η ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα στην Κύπρο και ο ρόλος που διαδραματίζει στην υγεία μας

**Γράφουν: Δέσποινα Παναγιώτου A11
Χριστίνα Παναγιώτου A21
Ελένη Παπαϊωάννου A21**

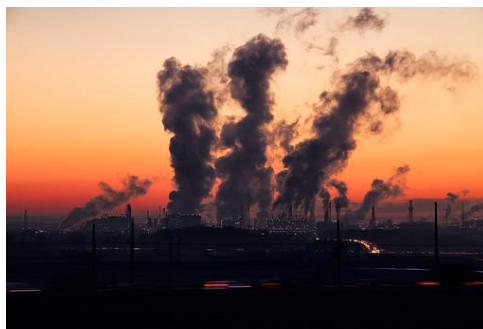
Το φυσικό περιβάλλον είναι πολύ σημαντικό για τον κάθε ένα από εμάς σε όλο τον κόσμο, αφού μας προσφέρει αέρα, ήλιο, νερό, τροφή, πρώτες ύλες, χαρά και ηρεμία. Δυστυχώς, όμως, τις τελευταίες δεκαετίες, φερόμαστε με αχαριστία προς τη φύση, εκμεταλλευόμενοι όλα όσα αυτή απλόχερα μας προσφέρει χωρίς να τη σεβόμαστε και να την προσέχουμε. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να βρισκόμαστε μπροστά σε μεγάλους κινδύνους. Οι συνέπειες της αλόγιστης συμπεριφοράς μας προς το φυσικό περιβάλλον γίνονται αισθητές και ολοένα πιο σοβαρές.

Μια από τις μεγαλύτερες και σοβαρότερες συνέπειες της μόλυνσης και της ρύπανσης του περιβάλλοντος είναι η ρύπανση του αέρα. Αναλογιζόμενες τη σοβαρότητα του προβλήματος και γνωρίζοντας τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει ο αέρας στην ποιότητα της ζωής των ανθρώπων, στο πλαίσιο της συμμετοχής μας στο πρόγραμμα «Νέοι δημοσιογράφοι για το περιβάλλον», αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με το συγκεκριμένο θέμα. Εξαρχής θέσαμε ως βασικό στόχο της έρευνάς μας τη μελέτη της κατάστασης που επικρατεί στην Κύπρο. Ως εκ τούτου, επισκεφτήκαμε την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας για την Ποιότητα του Αέρα, από την οποία πήραμε πολλές ενδιαφέρουσες πληροφορίες. Στη συνέχεια, θέλοντας να μάθουμε περισσότερα, ζητήσαμε από τον προϊστάμενο του κλάδου δρα Χρυσάνθο Σαββίδη όπως μας παραχωρήσει μια συνέντευξη.

Ατμοσφαιρικός αέρας

Ο ατμοσφαιρικός αέρας αποτελείται από ένα μείγμα αζώτου 78%, οξυγόνου 21% και 1% από διάφορες άλλες ουσίες. Η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι η οποιαδήποτε παρέμβαση στο μείγμα αυτό με την προσθήκη φυσικών, χημικών ή και βιολογικών ουσιών. Οι ρύποι στην ατμόσφαιρα, με διάφορους μετεωρολογικούς μηχανισμούς, καθιζάνουν στο έδαφος, με αποτέλεσμα να επηρεάζονται οι καλλιέργειες. Αλλά και αν δεν υπάρχουν καλλιέργειες, πιθανόν να καθίσουν στα χωράφια και με τη βροχή να οδηγηθούν στα υπόγεια νερά. Οπότε η ατμοσφαιρική ρύπανση δεν επηρεάζει μόνο τον αέρα, αλλά, με διάφορους μετεωρολογικούς μηχανισμούς, όλα τα οικοσυστήματα.

Στην Κύπρο, όπως μας ανέφερε ο κ. Σαββίδης, οι πηγές της ρύπανσης του αέρα είναι κατά 65-70% ανθρωπογενείς και κατά 30-35% φυσικές. Μεγάλο ποσοστό των ανθρωπογενών πηγών καταλαμβάνουν οι βιομηχανίες και τα αυτοκίνητα, ενώ των φυσικών πηγών η σκόνη, που κατά καιρούς παρατηρείται σε μεγάλες ποσότητες στην ατμόσφαιρα.

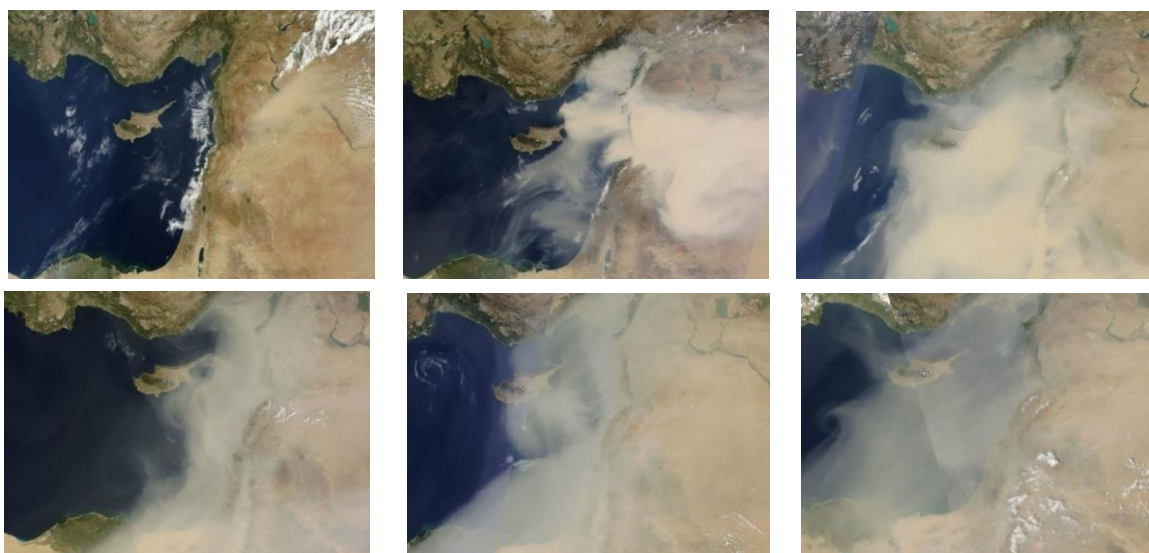
Ανθρωπογενείς Πηγές (65-70%)

Φυσικές Πηγές (30-35%)

Επεισόδια σκόνης

Φαινόμενα σκόνης στην Κύπρο παρατηρούνταν ανέκαθεν λόγω του ότι οι μετεωρολογικές συνθήκες στο νησί τα ευνοούν, κυρίως η λειψυδρία και οι άνεμοι. Αυτό που άλλαξε, σύμφωνα με τον κ. Σαββίδη, είναι η διάρκεια του φαινομένου, δηλαδή πιο παλιά μετρούσαμε επεισόδια σκόνης τα οποία διαρκούσαν 1-2 μέρες, ενώ τώρα διαρκούν 4-5 μέρες. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η πληροφορία ότι η μεγαλύτερη μέτρηση σκόνης που είχαμε στην Κύπρο ήταν τον Σεπτέμβριο του 2015. Είχε φθάσει μέχρι τις 10 000, ενώ το όριο είναι 50!

Επεισόδιο Σκόνης Σεπτέμβριος 2015

Ως εκ τούτου, είναι πολύ σημαντικό όλοι μας να παρακολουθούμε σε καθημερινή βάση τις μετρήσεις των ρύπων, ιδιαίτερα οι ευάλωτες ομάδες που μπορεί να έχουν πνευμονικές παθήσεις έτσι ώστε να προστατευόμαστε. Είναι καλό να επισκεπτόμαστε την ιστοσελίδα <http://www.airquality.gov.cy> ή να ενημερωνόμαστε μέσω της εφαρμογής Air Quality Cyprus στα κινητά τηλέφωνα και των εξωτερικών οθονών που υπάρχουν σε συγκεκριμένα σημεία των πόλεων.

Εφαρμογή για κινητά

Οι ειδικοί συστήνουν όπως, σε περίπτωση ύπαρξης επεισοδίου σκόνης, να λαμβάνονται κάποια μέτρα. Συγκεκριμένα, επειδή η σκόνη περιέχει μικρού μεγέθους εισπνεύσιμα σωματίδια, όλοι μας, αλλά ιδιαίτερα οι ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, είναι καλό να αποφεύγουμε να κυκλοφορούμε σε ανοικτούς χώρους μέχρι να παρέλθει το φαινόμενο. Επίσης, οι εργοδότες πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, αφού εκτιμήσουν τους κινδύνους για τους εργοδοτούμενούς τους που βρίσκονται σε ανοικτούς χώρους. Τέλος, οι εργαζόμενοι σε τέτοιους χώρους συστήνεται όπως χρησιμοποιούν κατάλληλα μέσα προσωπικής προστασίας.

Συνέπειες για την υγεία μας

Επιθυμώντας να πληροφορηθούμε για το πόσο σοβαρές είναι οι επιπτώσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στον οργανισμό μας, ζητήσαμε από τη Διευθύντρια της Πνευμονολογικής Κλινικής του Γ.Ν. Λευκωσίας, δρ.α Τώνια Αδαμίδη, να μας παραθέσει κάποιες από αυτές.

Όπως μας ανέφερε, η ρύπανση επηρεάζει την ποιότητα ζωής των ανθρώπων σε παγκόσμιο επίπεδο και επιπλέον θεωρείται υπεύθυνη για διάφορα αναπνευστικά και άλλα προβλήματα υγείας, καθώς και για τη μείωση του προσδόκιμου ζωής αλλά και για πρόωρους θανάτους. Η μακροχρόνια και οξεία έκθεση σε αυτούς τους ρύπους ενδέχεται να προκαλέσει επιπτώσεις κυμαινόμενης βαρύτητας για την υγεία, από προσβολή του αναπνευστικού συστήματος έως πρόωρο θάνατο. Το κυριότερο σύστημα που προσβάλλεται στον ανθρώπινο οργανισμό είναι το αναπνευστικό και το καρδιαγγειακό. Η γιατρός μάς τόνισε ότι περισσότερο ευάλωτα είναι τα υπερήλικα άτομα, ιδιαίτερα όσα πάσχουν από πνευμονικά και καρδιακά νοσήματα, και τα παιδιά, λόγω του ότι το αναπνευστικό και το αναπαραγωγικό τους σύστημα δεν είναι πλήρως αναπτυγμένα.

Οι σοβαρές χρόνιες πνευμονικές παθήσεις έχουν δυσμενή επίδραση στην καθημερινότητα των ασθενών, αφού περιορίζουν την κινητικότητα και την αυτονομία τους, με αποτέλεσμα να έχουν μία κακή ποιότητα ζωής με αυξημένα επίπεδα άγχους και φόβου. Η αναπνοή

αποτελεί τη σημαντικότερη λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού οπότε όταν αυτή δυσκολεύει και υπάρχει δύσπνοια, το αίσθημα είναι πολύ βασανιστικό.

Τρόποι αντιμετώπισης

Όλοι οι οργανωμένοι φορείς, οι κυβερνήσεις, αλλά και ο κάθε ένας από εμάς οφείλουμε να περάσουμε στη δράση και να σταματήσουμε τις διακηρύξεις και τα μεγάλα λόγια. Όλοι μπορούμε να συμβάλουμε στον περιορισμό των ρύπων είτε συμμετέχοντας σε πρωτοβουλίες υπεράσπισης του περιβάλλοντος και εφαρμογής της νομοθεσίας είτε με απλές κινήσεις, όπως η ανακύκλωση, ο περιορισμός του καπνίσματος, το περπάτημα αντί για το αυτοκίνητο, οπότε έχουμε τη δυνατότητα. Επιπλέον, στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα θα μπορούσε να βοηθήσει η δημιουργία εστιών πρασίνου, η μεταφορά των βιομηχανιών από τα αστικά κέντρα σε βιομηχανικές περιοχές και η εξασφάλιση ενέργειας από μη ρυπογόνες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Οι μεγαλουπόλεις σε όλο τον κόσμο αντιμετωπίζουν πολύ υψηλό ποσοστό ρύπανσης εξαιτίας της υπέρβασης των ορίων του οξειδίου του αζώτου λόγω των αυτοκινήτων. Η χρήση των ΜΜΜ, των ηλεκτρικών αυτοκινήτων και των ποδηλάτων θα μπορούσε να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της ρύπανσης. Στην Ευρώπη προωθείται νομοθεσία, σύμφωνα με την οποία, από το 2035 θα σταματήσει η κατασκευή αυτοκινήτων όπως είναι σήμερα, ενώ μέχρι το 2050 θα σταματήσει πλήρως η κυκλοφορία τους. Θα κυκλοφορούν μόνο ηλεκτρικά αυτοκίνητα ή υδρογόνου.

Ο αποτελεσματικότερος, όμως, τρόπος αντιμετώπισης της ρύπανσης είναι η δημιουργία οικολογικής συνείδησης από μικρή ηλικία. Να κατανοήσουμε ότι η φύση, αν δεν την προστατεύσουμε, θα μας εκδικηθεί. Τις συνέπειες της καταστροφής ήδη τις βιώνουμε καθημερινά. Εναπόκειται σε μας να αλλάξουμε συμπεριφορά απέναντί της και ενσυνείδητα να τη διαφυλάξουμε, για μας και τα παιδιά μας.

Βιβλιογραφία

<http://www.flashearth.com/>

<http://www.airquality.gov.cy>

<http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/F624613E5F0B52EFC2258410002971BD?OpenDocument>